

IN HET LAND
HANS STEKETEE

Geen brug, geen mienskip

Van huis naar school en terug was vier kilometer. Nu is het veertig. 's Middags, als Bauke van der Meer zijn twee zoontjes ophaalt, nog eens veertig. Sinds hij niet meer via de brug over het Prinses Margrietkanaal kan, moet hij omrijden. Het kanaal deelt het Friese Uitwellingerga in tweeën. Bauke woont in 'zuid', de school staat aan de noordkant, in Oppenhuisen, dat met Uitwellingerga tweelingdorp 'Top en Twel' vormt.

De beweegbare brug uit 1948 was óp, al jaren. En zo onveilig, bleek in november, dat Rijkswaterstaat de bediening staakte en de brug afsloot voor autoverkeer. Pech voor 'zuid', pech voor boeren en loonwerkers in 'noord' met land en werk aan de overkant.

Vorige week werd bekend dat een nieuwe brug pas in 2029 klaar is. Tot dan ligt er, vanaf deze zomer, een tijdelijke vaste brug. Dat wil zeggen: de helft van het jaar, want tot 2029 wordt die van april tot september weer weggehaald voor recreatievaart met 'staande mast'. In die maanden komt er, lijkt het nu, een pontje voor voetgangers, fietsers en mogelijk landbouwverkeer.

Bauke van der Meer en zijn vrouw Yvonne Horjus wonen op een voormalige melkveeboerderij; weiden, veel horizon. Bauke (39) is huisman. Yvonne (40) verdient de kost met video's van hun paarden op haar YouTube-kanaal *Friesian Horses*; miljoenen views, vooral uit Amerika. „Al drie maanden komen hier geen vriendjes spelen”, zegt Bauke. Zelfs zijn vader is maar één keer komen *buorkje*, zoals Friese boeren 'even buurten' noemen. Hij somt op: de bakker, volleybal, gym, gitaarles, de kerk, het café, ouders. „Het leven is aan de overkant.”

*Uitwellingerga wil
meedenken met
Rijkswaterstaat over
de chaos rond hun
kapotte brug*

De brug is onmisbaar voor de *mienskip*, houdt het sociale net bij elkaar”, zegt Steven Visser (31), voorzitter van Doarpsbelang Top en Twel en prijsanalist. „Maar dat kun je moeilijk kwantificeren, het past niet in de beslissingsmatrix van Rijkswaterstaat.”

Pal naast de brug duikt de A7 onder hetzelfde kanaal door. In 2022 kwam de tunnelvloer door grondwater omhoog. Sindsdien wordt er gewerkt en is een van beide tunnelbuizen dicht. Eind dit jaar is het werk klaar. Dan zou je in één buis een tijdelijke by-pass voor de brug kunnen maken. Het is 'een' scenario van Rijkswaterstaat, maar volgens Top en Twel en aanpalende dorpen het enige juiste. De op- en afritten, voor het huidige werkverkeer in de tunnel, zijn er al.

Zo'n by-pass voorkomt gedoe met de noodbrug en een pontje dat niet 24/7 vaart en geen zwaar verkeer aankan. Als je niet hoeft om te rijden ontziet het andere bruggen in de wijde omgeving, die er óók slecht aan toe zijn. En: het slopen van de oude brug kan meteen beginnen, zodat de vaarweg het hele jaar vrij is.

Maar op de avond die Rijkswaterstaat vorige week had belegd, leek het besluit voor een pont al genomen, denken Bauke en Steven. Natuurlijk beseffen ze dat zo'n brugreparatie overlast geeft. Wat ze niet snappen: dat Rijkswaterstaat dit „klein blijft zien”, als lokaal probleem. En ook niet: „Het gemak waarmee redelijke ideeën van mensen die meedenken worden afgewimpeld.”

Hans Steketee doet elke maandag ergens vanuit Nederland verslag.